

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

આર/એસસીએ/૧૬૯૮૩/૨૦૨૨ માં નિર્ણય
તારીખ ૨૬/૦૮/૨૦૨૫ માં ફરફાર

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત ઉચ્ચ અદાલતમાં

આર/વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૬૯૮૩/૨૦૨૨

[આર/એસસીએ/૧૬૯૮૩/૨૦૨૨ માં ૨૬/૦૮/૨૦૨૫ તારીખના ઓર્ડરની
મિનિટો સાથે વાત કરવા માટે નોંધ પર]

સાથે

દીવાની અરજી (ડારએક્શન માટે) નં. ૧/૨૦૨૩

ઈન

આર/વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૬૯૮૩/૨૦૨૨

સાથે

દીવાની અરજી (જોઈન પાર્ટી માટે) નં. ૧/૨૦૨૪ અંદર

આર/વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૬૯૮૩/૨૦૨૨

સાથે

આર/વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૫૩૯૬/૨૦૨૦

સાથે

દીવાની અરજી (જોઈન પાર્ટી માટે) નં. ૧/૨૦૨૪ અંદર

આર/વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૫૩૯૬/૨૦૨૦

સાથે

આર/વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૬૧૬૩/૨૦૨૧

સાથે

સિવિલ એપ્લિકેશન (ઈન્ટરિમ રિલીફ માટે) નં. ૧/૨૦૨૨ અંદર

આર/વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૬૧૬૩/૨૦૨૧

સાથે

દીવાની અરજી (ઈન્ટરિમ રિલીફ માટે) નં. ૧/૨૦૨૩

ઈન

આર/વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૬૧૬૩/૨૦૨૧

સાથે

દીવાની અરજી (ઈન્ટરિમ રિલીફ માટે) નં. ૨/૨૦૨૨

ઈન

આર/વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૬૧૬૩/૨૦૨૧

=====

અતુલભાઈ ગગનભાઈ મકવાના

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય.

=====

ઉપસ્થિત રહ્યા :

સામાવાળા(ઓ) (ઓ) નંબર ૧,૩ માટે અરજદાર (ઓ) નંબર ૧ સરકાર માટે
ચિંતન કે ગાંધી (૮૬૦૦) સામાવાળા(ઓ) (ઓ) નંબર ૨ માટે ડી. એસ. દ્વારા
આપવામાં આવેલી સૂચના

=====

ખંડપીઠ :માનનીય ન્યાયમુર્તિ શ્રી સંદીપ એન. ભટ્ટ

તારીખ:૧૦/૧૦/૨૦૨૫

મૌખિક આદેશ

અરજદારો માટે વિજ્ઞાન વકીલ યોગ્ય કાર્યવાહી દાખલ કરવાના દૃષ્ટિકોણથી
મિનિટો સાથે વાત કરવા માટે આ નોંધને દબાવતા નથી.

ઉપરોક્ત સ્વતંત્રતા સાથે પરવાનગી આપવામાં આવે છે. મિનિટો સાથે વાત
કરવા માટેની આ નોંધને દબાવવામાં આવી નથી તેમ નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(સંદીપ એન. ભટ્ટ,ન્યાયમૂર્તિ)

આર/એસસીએ/૧૬૯૮૩/૨૦૨૨ના વર્તમાન ચુકાદામાં આદેશ તારીખ
૧૦/૧૦/૨૦૨૫ થી ફેરફાર કરવામાં આવ્યો છે.

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત ઉચ્ચ અદાલતમાં

આર/વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૬૯૮૩/૨૦૨૨

સાથે

દીવાની અરજી (દિશા માટે) નં. ૧/૨૦૨૩

ઈન

આર/વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૬૯૮૩/૨૦૨૨

સાથે

દીવાની અરજી (જોઈન પાર્ટી માટે) નં. ૧/૨૦૨૪ અંદર

આર/વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૬૯૮૩/૨૦૨૨

સાથે

આર/વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૫૩૯૬/૨૦૨૦

સાથે

દીવાની અરજી (જોઈન પાર્ટી માટે) નં. ૧/૨૦૨૪ અંદર

આર/વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૫૩૯૬/૨૦૨૦

સાથે

આર/વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૬૧૬૩/૨૦૨૧

સાથે

સિવિલ એપ્લિકેશન (ઈન્ટરિમ રિલીફ માટે) નં. ૧/૨૦૨૨

ઈન

આર/વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૬૧૬૩/૨૦૨૧

સાથે

નાગરિક અરજી

(ઈન્ટરિમ રિલીફ માટે)

ના. ૧/૨૦૨૩

ઈન

આર/વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૬૧૬૩/૨૦૨૧

સાથે

દીવાની અરજી

(ઈન્ટરિમ રિલીફ માટે) નં. ૨/૨૦૨૨

ઈન

આર/વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૬૧૬૩/૨૦૨૧

મંજુરી અને હસ્તાક્ષર અર્થે :

માનનીય ન્યાયમુર્તિ શ્રી સંદીપ એન. ભટ્ટ

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા.	ના.

=====

અતુલભાઈ ગગનભાઈ મકવાના

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને અન્યો.

=====

ઉપસ્થિત રહ્યા :

ચાચિકાકર્તા(ઓ) નંબર ૧ શ્રી કે. એમ. અંતાણી માટે ચિંતન ગાંધી (૮૬૦૦),
સામાવાળા(ઓ) નંબર ૧, ૩ માટે એ. જી. પી. સામાવાળા(ઓ) નંબર ૨ માટે
ડી. એસ. દ્વારા આપવામાં આવેલી સૂચના

=====

ખંડપીઠ :માનનીય ન્યાયમુર્તિ શ્રી સંદીપ એન. ભટ્ટ

તારીખ:૨૬/૦૯/૨૦૨૫

સમાન મૌખિક ચુકાદો

૧. આ તમામ અરજીઓમાં કાયદા અને તથ્યોના સામાન્ય પ્રશ્નો સામેલ હોવાથી, આ તમામ અરજીઓનો આ સામાન્ય ચુકાદા દ્વારા નિકાલ કરવામાં આવે છે, જેમ કે પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલો દ્વારા વિનંતી કરવામાં આવે છે.

૨. સગવડતા માટે, ૨૦૨૨ની ખાસ દીવાનીઅરજી નં.૧૬૯૮૩ ની હકીકતો ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે:

૩. ૨૦૨૨ની ખાસ દીવાની અરજી નં.૧૬૯૮૩ માં જે પ્રાર્થનાઓ માટે પ્રાર્થના કરવામાં આવી છે તે નીચે મુજબ છે:

“૮(એ) આપ ન્યાયમુર્તિશ્રી આ અરજીને સ્વીકારશો અને મંજૂરી આપશોજી.

(બી) આપ ન્યાયમુર્તિશ્રીને કોઈ પણ યોગ્ય રિટ, આદેશ અને/અથવા આદેશ જારી કરશોજી અને/અથવા કોઈ અન્ય યોગ્ય રિટ, આદેશ અને/અથવા નિર્દેશ જે સામાવાળા અધિકારીને જી.

પી. એસ. સી. દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલી ભલામણ પર તાત્કાલિક વિચાર કરવા અને કાયદા અનુસાર નિમણૂકની રજૂઆત કરવા માટે નિર્દેશ આપે છે.૧૨૫/૨૦૧૮-૧૯ જી. પી. એસ. સી. દ્વારા જારી કરાયેલ.

(સી) આપ ન્યાયમુર્તિશ્રી જી. પી. એસ. સી. દ્વારા તેના તારીખના ૧૨.૧૧.૨૦૨૧ પત્ર દ્વારા ભલામણ કરાયેલ નિમણૂક પત્ર જારી કરવા માટે યોગ્ય સરકારને નિર્દેશ આપશોજી.

(ડી) આપ ન્યાયમુર્તિશ્રી સામાવાળાને ૧૨.૧૧.૨૦૨૧ એટલે કે જી. પી. એસ. સી. દ્વારા મોકલવામાં આવેલી ભલામણની તારીખની અસર સાથે સંબંધિત પદ માટે અરજદારની વરિષ્ઠતાને ધ્યાનમાં લેવા માટે નિર્દેશ આપી શકે છે. અને તે ઉપરાંત, અરજદારને ૧૨ ટકા વ્યાજ સાથે ૧૨.૧૧.૨૦૨૧ માંથી વેતનની બાકી રકમ મંજૂર કરવામાં ખુશી થશે.

(ઈ) અરજીનો સ્વીકાર, સુનાવણી અને અંતિમ નિકાલ બાકી છે, ત્યારે સામાવાળા સત્તામંડળને જી. પી. એસ. સી. દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલી ભલામણ પર તાત્કાલિક વિચારણા કરવા અને સંબંધિત હોદ્દામાં કાયદા અનુસાર નિમણૂકની રજૂઆત કરવા માટે નિર્દેશ આપો.

(એફ) XXX "

જ. ૨૦૨૨ની ખાસ દીવાની અરજી નં.૧૬૯૮૩ માં જણાવેલી હકીકતો નીચે મુજબ છે:

પ. તા. ૧૧.૩.૨૦૧૬ના રોજ, ગૃહ વિભાગ, ગુજરાતે જાહેરનામું બહાર પાડ્યું હતું અને ગુજરાત જેલ સેવામાં વિશેષ જેલ, વર્ગ-૧ના સુપ્રિટેન્ડેન્ટ, કેન્દ્રીય જેલ અને સુપ્રિટેન્ડેન્ટ, પોરબંદરના પદ પર ભરતીનું નિયમન કરવા માટે નિયમો ઘડ્યાં હતાં અને તે મુજબ ગુજરાત સરકાર દ્વારા કેન્દ્રીય કાયદાઓ હેઠળ નિયમો અને આદેશો કરવામાં આવ્યા હતા અને તેને ગુજરાત સરકારના ગેઝેટ દ્વારા તા. ૨૭.૯.૨૦૧૮ ના રોજ પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યા હતા; કે તા. ૨.૧.૨૦૧૯ ના રોજ, ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગે ગુજરાત જેલ સેવામાં વિશેષ જેલ, વર્ગ-૧ના સુપ્રિટેન્ડેન્ટ, કેન્દ્રીય જેલ અને સુપ્રિટેન્ડેન્ટ, પોરબંદરની પાંચ જગ્યાઓ માટે જાહેરાત બહાર પાડી છે; કે અરજદાર લેખિતમાં હાજર થયો હતો. પરીક્ષાઓ; પાત્ર ઉમેદવારોની યાદી ૧૭.૯.૨૦૧૯ પર પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી, તબીબી પરીક્ષા ૨૮.૧.૨૦૨૦ પર હાથ ધરવામાં આવી હતી; અયોગ્ય ઉમેદવારોની યાદી ૧૩.૩.૨૦૨૧ પર પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી; ૬.૫.૨૦૨૧ પર, સામાવાળા નં.૨ ઇન્ટરવ્યૂ માટે પાત્ર ૯ ઉમેદવારોની યોગ્યતા યાદી પ્રકાશિત કરી છે; અરજદારને ઇન્ટરવ્યૂ માટે બોલાવવામાં આવ્યો હતો અને

તે ૫.૭.૨૦૨૧ પર હાજર થયો હતો; કારણ કે આ બાબતમાં કોઈ પ્રગતિ થઈ ન હતી, અરજદારે ૨૦૨૧ની ખાસ દીવાનીઅરજી નં.૧૨૪૪૮ દાખલ કરીને પરિણામો જાહેર કરવાની સાથે નિમણૂકના આદેશની વિનંતી કરી હતી, જેમાં ૧૪.૧૦.૨૦૨૧ ના આદેશ દ્વારા, આ અદાલતે ઉપરોક્ત અરજીનો નિકાલ કરતી વખતે અવલોકન કર્યું હતું કે જાહેર પરિણામ સંબંધિત મુખ્ય વિનંતીનું ધ્યાન રાખવામાં આવ્યું હતું.એવું કહેવામાં આવે છે કે જાહેરાત પાંચ જગ્યાઓ માટે પ્રકાશિત કરવામાં આવી છે, જેના માટે કુલ ૧૭ ઉમેદવારોને અરજીની તપાસ માટે પાત્ર જાહેર કરવામાં આવ્યા છે, અને તેમાંથી ૧૦ ઉમેદવારોને સામાવાળા સત્તાધિકારી દ્વારા ગેરલાયક જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા કારણ કે તેમની પાસે જરૂરી લાયકાત નથી, જો કે, તેમાંથી ૩ ઉમેદવારોને આ અદાલતના આદેશ અનુસાર ઈન્ટરવ્યૂમાં હાજર રહેવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી; ૧૨.૧૧.૨૦૨૧ પર, સામાવાળા નં.૨ તેમણે પહેલેથી જ આ પદ માટે અરજદારના નામની ભલામણ કરી છે; કે ત્રણેય ઉમેદવારોએ ૨૦૨૦ની ખાસ દીવાનીઅરજી નં.૨૭૧૪,૨૦૨૦ની ૫૩૯૭ અને ૨૦૨૧ની ૧૬૧૬૩ એમ ત્રણ અલગ-અલગ અરજીઓ પસંદ કરી છે.અરજદારને નિમણૂકનો આદેશ ન આપવામાં સામાવાળા અધિકારીઓની નિષ્ક્રિયતાને આ અરજીમાં પડકારવામાં આવી છે.

૬. આ તમામ અરજીઓમાં નોટિસ જારી કરતી વખતે વચગાળાની રાહત આપવામાં આવે છે જે સમયાંતરે ચાલુ રહે છે અને આજ સુધી અમલમાં છે.

૭. પક્ષકારો માટે વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા અને રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવેલી સામગ્રીનો અભ્યાસ કર્યો.

૮. શરૂઆતમાં, પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોએ વાજબી રીતે રજૂઆત કરી છે કે અહીં ઉપર ઉલ્લેખિત ૨૦૨૦ની ખાસ દીવાનીઅરજી નં.૨૭૧૪ જેમાં સમાન મુદ્દો સામેલ છે તે આખરે આ અદાલત દ્વારા ૧૮.૮.૨૦૨૫ પર નક્કી કરવામાં આવે છે અને તેની સામે લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવે છે જે બાકી છે અને આજ સુધી કોઈ નોટિસ અથવા વચગાળાની રાહત આપવામાં આવી નથી અને તેમની રજૂઆતો પર પ્રતિબંધ મૂકવામાં આવ્યો છે.

૮. તૈયાર સંદર્ભ માટે, ૨૦૨૦ની ખાસ દીવાનીઅરજી નં.૨૭૧૪ માં પસાર કરાયેલ ૧૮.૮.૨૦૨૫ તારીખનો આદેશ નીચે મુજબ છે:

“૧. વર્તમાન અરજી, ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ, અરજદાર દ્વારા નીચેની મુખ્ય પ્રાર્થનાઓ સાથે દાખલ કરવામાં આવી છે.

“૮એ. જાહેર કરો અને ધારો કે અરજદારો ગુજરાત જેલ સેવા, વર્ગ-૧ માં અધીક્ષક, કેન્દ્રીય જેલ અને અધીક્ષક, પોરબંદર વિશેષ જેલના પદ પર નિમણૂક માટે પાત્ર છે અને પરિણામે સામાવાળા

અધિકારીઓને, ખાસ કરીને સામાવાળા નંબર ૨ ને અન્ય પાત્ર અને પ્રતિભાશાળી ઉમેદવારોની સાથે ઉપરોક્ત પદ પર નિમણૂક માટે અરજદારોના કેસ પર વિચાર કરવા નિર્દેશ આપે છે.

બી. આ અરજીનો સ્વીકાર અને અંતિમ નિકાલ બાકી હોવાથી, માનનીય અદાલત ગુજરાત જેલ સેવા, વર્ગ-૧ માં કેન્દ્રીય જેલ અને અધીક્ષક, પોરબંદર વિશેષ જેલના પદ પર નિમણૂક માટેની ભરતી પ્રક્રિયા પર આ અરજીની જાહેરાત નં.૧૨૦૫/૧૮-૧૯, પરિશિષ્ટ A અનુસાર રોક લગાવી શકે છે. અને

સી. આ અરજીનો સ્વીકાર અને અંતિમ નિકાલ બાકી હોવાથી, માનનીય અદાલત ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગને ગુજરાત જેલ સેવા વર્ગ-૧ માં અધીક્ષક કેન્દ્રીય જેલ અને અધીક્ષક પોરબંદર વિશેષ જેલના પદ પર નિમણૂક માટે અરજદારોને મૌખિક મુલાકાતમાં ભાગ લેવાની મંજૂરી આપવા માટે નિર્દેશ આપી શકે છે.

ડી. આ અરજીનો સ્વીકાર અને અંતિમ નિકાલ બાકી હોવાથી, માનનીય અદાલત ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગને અરજદારોને જાહેરખબર નં.૧૨૦૫/૧૮-૧૯ ના સંબંધમાં સિવિલ હોસ્પિટલ,

ગાંધીનગર અથવા અન્ય કોઈ સક્ષમ તબીબી અધિકારી સમક્ષ શારીરિક ધોરણોની ચકાસણી માટે મોકલવાનો નિર્દેશ આપી શકે છે."

૨. એ નોંધવામાં આવે છે કે નોટિસ જારી કરતી વખતે, આ અદાલતની સંકલન ખંડપીઠે ૩૦.૦૧.૨૦૨૦ ના આદેશ દ્વારા પેરા-૮ C ની દ્રષ્ટિએ વચગાળાની રાહત આપી છે અને તે રીતે ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગને અરજદારોને મૌખિક મુલાકાતમાં ભાગ લેવાની મંજૂરી આપવાનો નિર્દેશ આપ્યો છે.

૩. એ પણ નોંધવામાં આવે છે કે શરૂઆતમાં આ અરજીમાં બે અરજદારો છે.અરજદાર નંબર ૨એ મેરિટ શ્રેણી માટે કટ-ઓફ ગુણ કરતાં ઓછા ગુણ મેળવ્યા હોવાથી, હાલની અરજી અરજદાર નંબર ૨ માટે ટકી શકતી નથી અને તે મુજબ આદેશ આપ્યો છે.તેથી, આ અરજીની સુનાવણી આ અદાલત દ્વારા માત્ર અરજદાર નંબર ૧ દ્વારા કરવામાં આવે છે, જે હવે આ અરજીમાં એકમાત્ર અરજદાર છે.

૪. વધુમાં નોંધવામાં આવે છે કે, ૧૪.૧૦.૨૦૨૧ તારીખના આદેશ મુજબ, એક પદ આરક્ષિત રાખવામાં આવે છે.

૫. વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા.તાત્કાલિક પરત કરી શકાય તેવો નિયમ.વિદ્વાન વકીલોની સંમતિ સાથે, આ અરજીની સુનાવણી આખરે આ અદાલત દ્વારા કરવામાં આવે છે.

૬.૧ અરજદારો વતી જાણીતા વકીલ શ્રી વૈભવ વ્યાસે રજૂઆત કરી છે કે અરજદાર વય, શૈક્ષણિક લાયકાત અને અનુભવના માપદંડ સહિત સંબંધિત પદ પર નિમણૂક માટે નિર્ધારિત તમામ પાત્રતા માપદંડોને પૂર્ણ કરી રહ્યો છે; અને તે છતાં, અરજદારને શારીરિક ધોરણોની ચકાસણી માટે હાજર રહેવાની મંજૂરી નથી; અને સામાવાળા અધિકારીઓની કાર્યવાહી ભરતી નિયમો તેમજ જાહેરાતમાં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓની વિરુદ્ધ છે; અને સામાવાળા અધિકારીઓની વિવાદિત કાર્યવાહીને કારણે, અરજદાર પ્રશ્નમાં રહેલા પદ પર જાહેર રોજગાર માટે વિચારણા કરવાના તેના મૂલ્યવાન અધિકારને ગુમાવી રહ્યો છે, પરિણામે ઉદ્વેગન થઈ રહ્યું છે. તેમના મૂળભૂત અધિકારો; અને અરજદારને ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ (ટૂંકમાં 'જી. પી. એસ. સી.') દ્વારા અયોગ્ય કેમ ગણવામાં આવ્યો તે અંગે કોઈ કારણ આપવામાં આવ્યું ન હતું.તેમણે રજૂઆત કરી છે કે આ અરજીને મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે.

૬.૨ તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, તેમણે આર. એસ. ભટ્ટ વિરુદ્ધ ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગના ૨૦૦૮ની ખાસ દીવાનીઅરજી નં.૭૫૮૦ તારીખ ૨૯.૦૧.૨૦૧૬ ના કેસમાં આ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે.

૭. તેનાથી વિપરીત, સામાવાળા નંબર ૨ માટે વિદ્વાન વકીલ Ms.Roopal પટેલ-જી. પી. એસ. સી. એ આ અરજીનો ઉગ્ર વિરોધ કર્યો છે.તેમણે સામાવાળા નંબર ૨ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા જવાબમાં સોગંદનામા તરફ આ કોર્ટનું ધ્યાન દોર્યું છે અને રજૂઆત કરી છે કે ભરતીના નિયમો અનુસાર, ઉમેદવારોએ કેન્દ્ર અથવા રાજ્ય અધિનિયમ દ્વારા સ્થાપિત કોઈપણ યુનિવર્સિટીમાંથી પ્રથમ વર્ગ સાથે ડિગ્રી હોવી જરૂરી છે, જેમાં જિલ્લા જેલ, ગુજરાત જેલ સેવાઓના અધીક્ષકનો સાત વર્ષનો અનુભવ, જેલ વિભાગમાં વર્ગ-II અથવા સરકારી અથવા સરકારી ઉપક્રમ અથવા બોર્ડ અથવા કોર્પોરેશન વગેરેમાં વહીવટી સેવામાં સાત વર્ષનો અનુભવ હોવો જરૂરી છે.; અને અરજદાર પાસે બી. એ. ની શૈક્ષણિક લાયકાત છે. સેકન્ડ ક્લાસ, એમ. એ. બી. એડ સાથેનો બીજો વર્ગ, બે વર્ષનો અભ્યાસક્રમ (પ્રથમ વર્ગ); અને સામાવાળા નંબર ૨ એ સરકારને તારીખ ૨૯.૦૨.૨૦૨૦ ના સંદેશાવ્યવહાર દ્વારા આ સંબંધમાં અભિપ્રાય માંગ્યો હતો અને બદલામાં, સામાવાળા નંબર ૧ એટલે કે. ગુજરાત સરકારના ગૃહ વિભાગે બી. એડ. ની ડિગ્રીની માન્યતા અંગે શિક્ષણ વિભાગનો અભિપ્રાય માંગ્યો હતો. અરજદાર પાસે હોય તેવું; અને યુ. જી. સી. ના સચિવે

યુનિવર્સિટીઓના તમામ ઉપકુલપતિઓને આપેલા સંદેશાવ્યવહારના આધારે શિક્ષણ વિભાગે અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે ત્રણ વર્ષના સમયગાળાના કોઈપણ અભ્યાસક્રમને સ્નાતક સાથે સરખાવી શકાય છે અને ત્રણ વર્ષથી ઓછો કોઈપણ અભ્યાસક્રમ સ્નાતક તરીકે લાયક ઠરે નહીં, પરંતુ તેને વ્યાવસાયિક અભ્યાસક્રમ તરીકે ઓળખાવી શકાય છે; અને આમ, સામાવાળા નંબર ૧ દ્વારા અભિપ્રાય આપવામાં આવ્યો છે કે પ્રથમ વર્ગ સાથે બી. એડ. ની ડિગ્રીને સ્નાતક અથવા અનુસ્નાતક સ્તરે પ્રથમ વર્ગ તરીકે ગણવામાં આવતી નથી; અને અરજદાર સ્નાતક અથવા પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશનમાં પ્રથમ વર્ગની જરૂરિયાતને પૂર્ણ કરી રહ્યો નથી. સ્નાતક સ્તર; અને આ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશને ધ્યાનમાં રાખીને અરજદારોને ઇન્ટરવ્યૂ માટે અને શારીરિક પરીક્ષણ માટે પણ બોલાવવામાં આવ્યા હતા. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે હાલની અરજી રદ થઈ શકે છે.

૮. તેનાથી વિપરીત, વિદ્વાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ શ્રી મિતેશ અમીન અને વિદ્વાન એ. જી. પી. શ્રી કે. એમ. અંતાનીએ પણ આ અરજીનો ઉગ્ર વિરોધ કર્યો છે. તેમણે સામાવાળા નંબર ૧ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા જવાબમાં સોગંદનામા તરફ પણ આ કોર્ટનું ધ્યાન દોર્યું છે અને રજૂઆત કરી છે કે નિયમો ૨૦૧૬ દ્વારા નિયમ ૩ (બી) (આઈ) દ્વારા અધીક્ષક કેન્દ્રીય જેલના પદના ઉમેદવાર પાસે શૈક્ષણિક લાયકાત નક્કી કરવામાં આવી છે. તે અન્ય બાબતોની સાથે કેન્દ્રીય અથવા રાજ્ય અધિનિયમ દ્વારા અથવા તે હેઠળ સ્થાપિત કોઈપણ

યુનિવર્સિટીમાંથી પ્રથમ વર્ગની ડિગ્રી અથવા માન્ય યુનિવર્સિટી અથવા સરકાર દ્વારા માન્યતા પ્રાપ્ત સમકક્ષ લાયકાતનો કબજો સૂચવે છે; અને અરજદાર પ્રથમ વિભાગ સાથે સ્નાતક શિક્ષણ, બીજા વર્ગ સાથે સ્નાતક આર્ટ્સ અને બીજા વર્ગ સાથે માસ્ટર આર્ટ્સ પાસ હોવાનો દાવો કરે છે; અને તે અરજદારની લાયકાત છે જે સામાવાળા નંબર ૨ દ્વારા અપૂરતી માનવામાં આવી છે, ખાસ કરીને, કારણ કે અરજદાર પાસે બી. એડ. ની વ્યાવસાયિક લાયકાત સિવાય સ્નાતક અથવા અનુસ્નાતક લાયકાતમાં પ્રથમ વિભાગ/વર્ગ નથી. ; અને તે કે પ્રશ્નમાં જાહેરનામામાં ઉલ્લેખિત 'પ્રથમ વર્ગની ડિગ્રી' શબ્દના ઉદ્દેશના સંદર્ભમાં, સામાવાળા નંબર ૨ એ ગૃહ વિભાગમાં સરકારની સલાહ લીધી હતી અને ઉપરોક્ત વિષય પર, ગૃહ વિભાગે, બદલામાં, સરકારમાં શિક્ષણ વિભાગની સલાહ લીધી હતી અને પરામર્શ ફળદાયી રીતે ૨૪.૧૧.૨૦૨૦ ના અભિપ્રાયમાં પરિણમી હતી, જ્યાં ગૃહ વિભાગ હેઠળ નાયબ સચિવ દ્વારા ૨૪.૧૧.૨૦૨૦ પર, અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે શિક્ષણમાં સ્નાતક એક વ્યાવસાયિક ડિગ્રી હશે, જ્યારે નિયમો ૨૦૧૬ હેઠળ જે જરૂરી છે તે એક શૈક્ષણિક લાયકાત છે; અને તે ઉપરોક્ત અભિપ્રાય અનુસાર અને તે મુજબ નિયમો ૨૦૧૬ હેઠળની જરૂરિયાતોનું અર્થઘટન, જો અરજદારની ઉમેદવારીને ધ્યાનમાં લેવામાં આવે, તો એવું ઊભું થશે કે અરજદાર તેમની સંબંધિત શૈક્ષણિક લાયકાતમાં સ્નાતક અથવા અનુસ્નાતક સ્તરે પ્રથમ વર્ગ ધરાવતો નથી, પરંતુ તેના બદલે વ્યાવસાયિક લાયકાતમાં પ્રથમ વર્ગ ધરાવે છે, જે તેણે તેમની શૈક્ષણિક

પ્રવૃત્તિઓ દરમિયાન મેળવી છે; અને તે કે નિયમો, ૨૦૧૬ હેઠળ જે જરૂરી છે તે શૈક્ષણિક લાયકાતમાં પ્રથમ વર્ગ છે અને ઉપરોક્ત પાસાને તારીખ ૨૪.૧૧.૨૦૨૦ ના અભિપ્રાય દ્વારા પૂરતા પ્રમાણમાં સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું છે; અને તે કે સરકારમાં ગૃહ વિભાગ નોકરીદાતા હોવાથી, આ માટેની જરૂરિયાતો અંગે તેનો અભિપ્રાય ખાસ કરીને લાયકાતના સંદર્ભમાં જેલ સુપ્રિટેન્ડેન્ટનું પદ સામાવાળા નંબર ૨ ને કબજા હેઠળના પદ પર નિમણૂકની ભલામણ કરવા માટેની ઉમેદવારીનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે બંધનકર્તા છે, જે સરકારમાં ગૃહ વિભાગના નેજા હેઠળ આવે છે, એવું કહી શકાય કે અરજદાર જેલ સુપ્રિટેન્ડેન્ટના પદ પર નિમણૂક માટે બાકાત અને/અથવા અયોગ્ય છે; અને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે વારંવાર એવું માન્યું છે કે નોકરીદાતા મૂલ્યાંકન કરવા અને જરૂરિયાતો નક્કી કરવા માટે શ્રેષ્ઠ અનુકૂળ છે જે બદલામાં તે જે પદ પ્રદાન કરવા માંગે છે તેની નિમણૂક માટે પાત્રતા માટે શ્રેશોલ્ડ તરીકે કામ કરશે.તેમણે રજૂઆત કરી છે કે આ અરજી રદ થઈ શકે છે.

૮.૨ તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, તેમણે (૨૦૧૯) ૨ એસ. સી. સી. ૪૦૪ માં નોંધાયેલા ઝહૂર અહમદ રાથર વિરુદ્ધ શેખ ઇમ્તિયાઝ અહેમદના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે.

૯.૧ સામાવાળા નંબર ૩ એટલે કે ખાનગી સામાવાળા-સફળ ઉમેદવાર માટે વિદ્વાન વકીલ શ્રી જિગર ડેવેએ પણ આ અરજીનો ઉગ્ર વિરોધ કર્યો છે.તેમણે ૨૦૨૩ની સિવિલ એપિલકેશન નંબર ૧ તરીકે વચગાળાની રાહત ખાલી કરવા માટે નાગરિક અરજી પણ દાખલ કરી છે.તેમણે જવાબમાં આપેલા સોગંદનામા તરફ પણ આ કોર્ટનું ધ્યાન દોર્યું છે અને રજૂઆત કરી છે કે અરજદાર પ્રશ્નમાં રહેલા પદ પર નિમણૂક માટે સૂચવવામાં આવેલી લઘુત્તમ શિક્ષણ લાયકાતના સંદર્ભમાં પાત્રતાના માપદંડને પૂર્ણ કરી રહ્યો નથી; અને અરજદાર પાસે બીજા વર્ગ સાથે બેચલર ઓફ આર્ટ્સની ડિગ્રી છે અને અને સ્થાયી કાયદાને ધ્યાનમાં રાખીને, બેચલરની ડિગ્રીને બેચલરની ડિગ્રી તરીકે ગણી શકાય નહીં; અને બી. એડ. ની ડિગ્રી, ગ્રેજ્યુએટ ડિગ્રીની સમકક્ષ નથી અને તેને પ્રોફેશનલ સર્ટિફિકેટ કોર્સ તરીકે કહી શકાય, જે કોઈપણ શિક્ષણ પદ માટે નિમણૂક માટે જરૂરી છે; અને નિષ્ણાત સમિતિની બેઠક ૦૫.૧૦.૨૦૨૦ પર યોજાઈ હતી. બી. એડ. ની માન્યતા નક્કી કરવી. ઉક્ત પદની નિમણૂક માટેનો અભ્યાસક્રમ અને સમિતિ, રાષ્ટ્રીય શિક્ષક શિક્ષણ પરિષદની તારીખ ૨૮.૧૧.૨૦૧૪ અને UGC (ઔપચારિક શિક્ષણ દ્વારા પ્રથમ ડિગ્રી આપવા માટે સૂચનાનું લઘુત્તમ ધોરણ) નિયમન, ૨૦૦૩ના જાહેરનામાના આધારે, એવું માન્યું હતું કે સ્નાતક ડિગ્રી અભ્યાસક્રમ ત્રણ વર્ષનો હોવો જોઈએ, જ્યારે B. Ed. અભ્યાસક્રમ એક/બે વર્ષનો હોય છે, જેને વ્યાવસાયિક પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમ તરીકે ગણી શકાય; અને તે બી. એડ. શિક્ષણની જગ્યાઓ સિવાયની નિમણૂક માટે ડિગ્રીને

સ્નાતકની ડિગ્રી તરીકે ગણી શકાય નહીં; અને તે બી. એડ. સ્નાતકની ડિગ્રી તરીકે ઓળખાવી શકાતી નથી; અને અરજદાર તરફથી લઘુત્તમ શૈક્ષણિક લાયકાત હોવાના સંદર્ભમાં પાત્રતાના અભાવના આધારે વર્તમાન અરજીને રદ કરવી જરૂરી છે; અને જાહેરાત, ભરતીના નિયમો અને સૂચનાની ભાષા સ્પષ્ટ અને અસંદિગ્ધ છે; અને અરજદારને માત્ર મુકદ્દમાને લંબાવવામાં જ રસ છે; અને તે એક સ્થાયી કાયદો છે કે નિમણૂકની બાબતમાં, ન્યાયિક સમીક્ષાનો અવકાશ ખૂબ જ મર્યાદિત છે.તેમણે રજૂઆત કરી છે કે આ અરજી રદ થઈ શકે છે.

૯.૨ તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, તેમણે ૨૦૧૭ની ખાસ દીવાનીઅરજી નં.૧૬૬૯૪ માં બ્રિજેશકુમાર દશરથલાલ પટેલ વિરુદ્ધ અધ્યક્ષ અને અન્યોના કેસમાં આ અદાલતના નિર્ણય અને ૨૬.૦૮.૨૦૨૨ ની નોંધાયેલી બાબતો પર આધાર રાખ્યો છે.

૧૦.૧ મેં સંબંધિત પક્ષો માટે વિદ્વાન વકીલો દ્વારા કરવામાં આવેલી હરીફ રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લીધી છે.મેં રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ દસ્તાવેજોનો અભ્યાસ કર્યો છે.પ્રશ્નમાં રહેલા પદ માટે વિવાદિત જાહેરાતમાં વર્ણવેલ શૈક્ષણિક લાયકાત, નીચે મુજબ, પ્રશ્નમાં જારી કરવા માટે સુસંગત છે.

“શૈક્ષણિક લાયકાત:- ((ક) (i) ભારતમાં કેન્દ્રીય અથવા રાજ્ય અધિનિયમ દ્વારા અથવા તે હેઠળ સ્થાપિત અથવા નિગમિત કોઈપણ યુનિવર્સિટી અથવા યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ કમિશન અધિનિયમ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૩ હેઠળ માન્યતા પ્રાપ્ત અથવા યુનિવર્સિટી તરીકે જાહેર કરાયેલ કોઈપણ અન્ય શૈક્ષણિક સંસ્થાની પ્રથમ વર્ગની ડિગ્રી ધરાવે છે અથવા સરકાર દ્વારા માન્યતા પ્રાપ્ત સમકક્ષ લાયકાત ધરાવે છે; અને

(૨) જિલ્લા જેલ અધિક્ષક, ગુજરાત જેલ સેવા, જેલ વિભાગમાં વર્ગ II નો લગભગ "સાત વર્ષનો" અનુભવ હોય અથવા કંપની અધિનિયમ, ૨૦૧૩ હેઠળ સ્થાપિત સરકારી અથવા સરકારી ઉપક્રમ બોર્ડ અથવા કોર્પોરેશન અથવા સ્થાનિક સંસ્થાઓ અથવા મર્યાદિત કંપનીમાં લગભગ સાત વર્ષનો વહીવટી અનુભવ હોય, જેને ગુજરાત જેલ સેવામાં, જેલ વિભાગમાં વર્ગ-II માં જિલ્લા જેલના અધીક્ષકના પદની સમકક્ષ ગણી શકાય નહીં.

XXX "

૧૦.૨ અરજદાર પાસે સેકન્ડ ક્લાસ સાથે બેચલર ઓફ આર્ટ્સ, સેકન્ડ ક્લાસ સાથે માસ્ટર ઓફ આર્ટ્સ અને ફર્સ્ટ ડિવિઝન સાથે બેચલર ઓફ એજ્યુકેશનની શૈક્ષણિક લાયકાત છે.

૧૦.૩ અરજદાર સંબંધિત પદ માટેની જાહેરાતમાં જરૂરી શૈક્ષણિક લાયકાતને પૂર્ણ કરે છે, જેની સામે, તમામ પ્રતિવાદીઓએ ખાસ દલીલ કરી હતી કે અરજદાર સ્નાતક અથવા અનુસ્નાતક લાયકાતમાં પ્રથમ વર્ગ ધરાવતો નથી, પરંતુ તેની પાસે વ્યાવસાયિક લાયકાત એટલે કે બી. એડ. માં પ્રથમ વર્ગ છે.

૧૦.૪ ઉપરોક્ત વિવાદને ધ્યાનમાં રાખીને, તેઓ આ અદાલતના નિર્ધારણ માટે માત્ર એ પ્રશ્ન પૂછશે કે, જાહેરાતમાં નિર્ધારિત 'પ્રથમ વર્ગની ડિગ્રી' શબ્દને બી. એડ. ની લાયકાત સાથે સરખાવી શકાય કે નહીં.

૧૦.૫ નિઃશંકપણે, અરજદાર પાસે બીજા વર્ગ સાથે બેચલર ઓફ આર્ટ્સ, બીજા વર્ગ સાથે માસ્ટર ઓફ આર્ટ્સ અને પ્રથમ વર્ગ સાથે બેચલર ઓફ એજ્યુકેશન એટલે કે બી. એડ. ની શૈક્ષણિક લાયકાત છે. અરજદારના દાવાના સંદર્ભમાં કે પ્રથમ વર્ગ સાથે સ્નાતક શિક્ષણ જાહેરાતના માપદંડોને પૂર્ણ કરે છે, આ અદાલતને જાણવા મળ્યું છે કે 'પ્રથમ વર્ગની ડિગ્રી' શબ્દના હેતુના સંદર્ભમાં, પ્રતિવાદી નંબર ૨ ઓથોરિટીએ ગુજરાત સરકારના ગૃહ વિભાગની સલાહ લીધી

હતી અને ગૃહ વિભાગે, બદલામાં, ગુજરાત સરકારના શિક્ષણ વિભાગની સલાહ લીધી હતી અને શિક્ષણ વિભાગે અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે ૨૪.૧૧.૨૦૨૦ ના તેના સંદેશાવ્યવહાર દ્વારા શિક્ષણમાં સ્નાતક એટલે કે B. Ed. એ વ્યાવસાયિક ડિગ્રી હશે, જ્યારે નિયમો, ૨૦૧૬ હેઠળ જે જરૂરી છે તે એક શૈક્ષણિક લાયકાત છે, તેથી ઉપરોક્ત અભિપ્રાય મુજબ, બેચલર ઓફ આર્ટ્સ અને માસ્ટર ઓફ આર્ટ્સના અરજદારની શૈક્ષણિક લાયકાત એ શૈક્ષણિક લાયકાત છે જેમાં અરજદાર નિર્વિવાદપણે દ્વિતીય વર્ગ ધરાવે છે.અરજદારના દાવા મુજબ, તેની પાસે પ્રથમ વર્ગની ડિગ્રી છે એટલે કે બી. એડ. નિયમો ૨૦૧૬ મુજબ શૈક્ષણિક લાયકાત નથી, પરંતુ તે એક વ્યાવસાયિક ડિગ્રી છે જે સંબંધિત પદ માટેની જાહેરાતમાં જરૂરી માપદંડને સંતોષતી નથી.બ્રિજેશકુમાર દશરથલાલ પટેલ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આ અદાલતની સંકલન ખંડપીઠે અવલોકન કર્યું છે કે બી. એડ. ની ડિગ્રીને સ્નાતકની ડિગ્રી તરીકે ગણી શકાય નહીં.

૧૦.૬ વધુમાં, ૦૬.૦૮.૨૦૧૯ ની સૂચના દ્વારા, ગૃહ વિભાગે નિયમો, ૨૦૧૬ના નિયમ ૩ (બી) (i) માં સુધારો કર્યો હતો અને 'સ્નાતકની ડિગ્રી ધરાવો' શબ્દો સાથે 'ડિગ્રી ધરાવો' શબ્દોને બદલ્યા હતા. તેથી, ઉપરોક્ત સૂચના દ્વારા નિયમો, ૨૦૧૬ માં ઉપરોક્ત સુધારાને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજદાર પાસે પ્રથમ વર્ગ સાથે સ્નાતકની ડિગ્રી નથી.

૧૦.૭ આ તબક્કે, એમ. એ. એન. યુ./એસ. સી./<આઈ. ડી. ૧> માં નોંધાયેલા સાજિદ ખાન વિરુદ્ધ એલ. રહમતુલ્લાના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપવો ફળદાયી રહેશે, ખાસ કરીને પારસ:૧૮ ૨૧ સુધી, જે નીચે મુજબ વાંચે છે.

“૧૮. એવા સંજોગોમાં કે જ્યાં નિમણૂક સત્તામંડળે અપીલકર્તાઓની લાયકાતો સામે વાંધો ઉઠાવ્યો નથી અને લાયકાતમાં કોઈ સ્પષ્ટ અથવા સ્પષ્ટ તફાવત નથી, અમે અદાલતોને દખલ કરવા અને યોગ્ય વિચારણા પછી કરવામાં આવેલી નિમણૂકો નક્કી કરવાનું કોઈ કારણ જોતા નથી.તે નિમણૂક અધિકારી છે જેણે નિર્ણય લેવો પડે છે કે વિવાદિત સમાનતાના કિસ્સામાં ઉમેદવાર પાસે પદ માટે જે જરૂરી છે તે તેની પાસે છે કે કેમ.આ અદાલતે તેના નિર્ણય આનંદ યાદવ વિરુદ્ધ યુ. પી. રાજ્ય, (૨૦૨૧) ૧૨ એસ. સી. સી. ૩૯૦ માં સ્પષ્ટ શબ્દોમાં આ જ કહ્યું છે:

૩૨. આપણે બીજું એક મહત્વપૂર્ણ પાસું પણ જોઈ શકીએ છીએ, એટલે કે નોકરીદાતા આખરે કોની નિમણૂક થવી જોઈએ તેનો શ્રેષ્ઠ ન્યાયાધીશ છે.પસંદગી સામાવાળા ૨ ની

હતી જેમણે કેટલાક અપીલકર્તાઓની રજૂઆતને ધ્યાનમાં રાખીને નિષ્ણાત સમિતિની સહાય માંગી હતી. નિષ્ણાત સમિતિની શ્રેષ્ઠતા તેની રચના પરથી સ્પષ્ટ થાય છે. તે સમિતિએ તપાસ કર્યા પછી, અપીલકર્તાઓ દ્વારા લેવામાં આવેલા વલણની તરફેણમાં અભિપ્રાય આપ્યો હતો અને સામાવાળા રહે નોકરીદાતા તરીકે તેની સાથે સંમત થવાનું નક્કી કર્યું હતું અને સમિતિના અભિપ્રાયને સ્વીકાર્યો હતો. તે ખરેખર અપીલકર્તાઓ અથવા લડતા સામાવાળા માટે દલીલ કરવા માટે નથી કે કેવી રીતે અને કઈ રીતે ડિગ્રી મેળવવી જોઈએ, જે તેમને સામાવાળા ર દ્વારા નિમણૂક માટે પાત્ર બનાવશે.

(ભાર આપવામાં આવ્યો છે)

૧૯. ભરતી સત્તામંડળે જાહેરાતમાં જે ગણવામાં આવ્યું છે તેને સંતોષવાનું નક્કી કરતા પહેલા લાયકાતની તપાસ કરી છે. તે પ્રતિવાદીઓનો કેસ નથી કે વર્તમાન કેસમાં સત્તાવાળાઓએ અપીલકર્તાઓના ડિપ્લોમાની ચકાસણીમાં પોતાનું મન લાગુ કર્યું નથી. મુકુલ કુમાર ત્યાગી વિરુદ્ધ યુ. પી. રાજ્ય, (૨૦૨૦) ૪ એસ. સી. સી. ૮૬ માં આ અદાલતને લાયકાતની સમાનતાના

મુદ્દાને ધ્યાનમાં લેતી વખતે ભરતી એજન્સી/નોકરીદાતા દ્વારા અપનાવવામાં આવતા અભિગમ પર વિચાર કરવાનો પ્રસંગ મળ્યો હતો અને નીચે મુજબ નિર્દેશ આપ્યો હતો:

૫૯. ઉમેદવાર દ્વારા દાવો કરાયેલી લાયકાતની સમાનતા એ ભરતી એજન્સી/નોકરીદાતા દ્વારા તપાસની બાબત છે. ઉમેદવાર દ્વારા લાયકાતની સમાનતાનો દાવો ટકાઉ છે કે નહીં તે અંગે ભરતી એજન્સીને સંતોષ થવો જોઈએ. લાયકાતનો હેતુ અને ઉદ્દેશ નોકરીદાતા દ્વારા નોકરી માટે શ્રેષ્ઠ ઉમેદવારોની ભરતીના ઉદ્દેશ્યને અનુરૂપ અથવા પૂર્ણ કરવા માટે નક્કી કરવામાં આવે છે. ઉમેદવાર લાયક છે કે નહીં અને પસંદગીમાં ભાગ લેવા માટે હકદાર છે કે કેમ તે અંગે ઉમેદવારની લાયકાતની તપાસ કરવાની જવાબદારી ભરતી એજન્સી પર છે. આથી વધુ જ્યારે જાહેરાત સ્પષ્ટપણે ધ્યાનમાં લે છે કે લાયકાત સંબંધિત પ્રમાણપત્રની તપાસ કરવામાં આવશે, ત્યારે ઉમેદવારોની લાયકાત શોધવા માટે લાયકાતની તપાસ કરવી એ ભરતી એજન્સીની ફરજ અને જવાબદારી હતી. ઉમેદવાર દ્વારા સ્વ-પ્રમાણપત્ર અથવા સ્વ-ઘોષણા કે તેની કમ્પ્યુટર

લાયકાત સીસીસીની સમકક્ષ છે તેની જાહેરાતમાં ન તો
કલ્પના કરવામાં આવી છે અને ન તો તે પાત્રતાની
શરતને પૂર્ણ કરતી હોવાનું કહી શકાય.

(ભાર આપવામાં આવ્યો છે)

૨૦. તેવી જ રીતે, મહારાષ્ટ્ર જાહેર સેવા આયોગ વિરુદ્ધ સંદીપ
શ્રીરામ વારાડે, (૨૦૧૯) ૬ એસ. સી. સી. ૩૬૨ માં એવું
ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે:

૯. કોઈ પદ પર નિમણૂક માટે આવશ્યક લાયકાત
નોકરીદાતાએ નક્કી કરવાની હોય છે. નોકરીદાતા
વધારાની અથવા ઈચ્છનીય લાયકાતો સૂચવી શકે છે,
જેમાં કોઈપણ પસંદગીની મંજૂરીનો સમાવેશ થાય છે. તે
નોકરીદાતા છે જે નોકરીદાતાની જરૂરિયાતો અને કામની
પ્રકૃતિ અનુસાર ઉમેદવારની જરૂરિયાતો નક્કી કરવા માટે
શ્રેષ્ઠ છે. અદાલત લાયકાતની શરતો નક્કી કરી શકતી
નથી, જાહેરાતના વ્યાખ્યાત્મક પુનર્લેખન દ્વારા આવશ્યક
લાયકાતની સમકક્ષ ઈચ્છનીય લાયકાતના સંદર્ભમાં તે
મુદ્દા પર વધુ તપાસ કરી શકે છે. સમાનતાના પ્રશ્નો પણ

ન્યાયિક સમીક્ષાના કાર્યક્ષેત્રની બહાર આવશે. જો જાહેરાતની ભાષા અને નિયમો સ્પષ્ટ હોય, તો અદાલત તેના પર ચુકાદામાં બેસી શકતી નથી. જો જાહેરાતમાં અસ્પષ્ટતા હોય અથવા તે કોઈપણ નિયમો અથવા કાયદાની વિરુદ્ધ હોય તો કાયદા અનુસાર આગળ વધવા માટે યોગ્ય આદેશો પછી નિમણૂક અધિકારી પાસે પાછા જવું પડશે. કોઈ પણ કિસ્સામાં અદાલત, ન્યાયિક સમીક્ષાની આડમાં, નિમણૂક અધિકારીની ખુરશી પર બેસીને તે નક્કી કરી શકતી નથી કે નોકરીદાતા માટે શું શ્રેષ્ઠ છે અને તેની સાદી ભાષાની વિરુદ્ધ જાહેરાતની શરતોનું અર્થઘટન કરી શકે છે.

૨૧. આ જ સિદ્ધાંત પર સંખ્યાબંધ નિર્ણયો હોવા છતાં, મોહમ્મદ શુજાત અલી વિરુદ્ધ ભારત સંઘ, (૧૯૭૫) ૩ એસ. સી. સી. ૭૬; ડો. અસાવા વિરુદ્ધ રાજસ્થાન રાજ્ય, ૧૯૮૨ (૨) એસ. સી. સી. ૫૫; ઝહૂર અહમદ રાથર વિરુદ્ધ શેખ ઇમ્તિયાઝ અહમદ, (૨૦૧૯) ૨ એસ. સી. સી. ૪૦૪. અમે ભારત સંઘ વિરુદ્ધ ઉઝૈર ઇમરાન, ૨૦૨૩ એસ. સી. સી. ઓનલાઈન એસ. સી. ૧૩૦૮ માં આ અદાલતના તાજેતરના

નિર્ણય સાથે સમાપન કરીશું. લાયકાતો વચ્ચે સમાનતા નક્કી કરતી વખતે અદાલતે જે સંયમનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ તેના પર ભાર મૂકે છે.સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ છે:

૧૪. સામાન્ય રીતે, બે લાયકાતની સમાનતા નક્કી કરવાનું અને/અથવા કોઈ ચોક્કસ પ્રમાણપત્રની ચકાસણી કરવાનું અને તેની પ્રશંસાના આધારે એમ કહેવાનું કોર્ટનું કાર્ય નથી કે તેનો ધારક પાત્રતાના માપદંડને સંતોષે છે અને આમ, નિમણૂક માટે લાયક છે. રસ ધરાવતા ઉમેદવારો પાસેથી અરજીઓ પ્રાપ્ત થયા પછી અથવા નોંધાયેલા ઉમેદવારોના નામ જાહેર રોજગાર માટે એમ્પ્લોયમેન્ટ એક્સચેન્જ દ્વારા પ્રાયોજિત થયા પછી, પસંદગી પ્રક્રિયામાં ભાગ લેવા ઇચ્છતા આવા કોઈપણ ઉમેદવાર નિમણૂક માટે વૈધાનિક રીતે નિર્ધારિત નિયમોની દ્રષ્ટિએ પાત્ર છે કે કેમ અને તેને વિચારણા ક્ષેત્રમાં પ્રવેશવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ કે કેમ, એટલે કે પસંદગી પ્રક્રિયામાં ભાગ લેવો તે નક્કી કરવું એ સંપૂર્ણપણે એમ્પ્લોયરનો વિશેષાધિકાર છે.જ્યારે અદભૂત ગુણવત્તાનો પુરાવો અદાલત સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવે છે, જે વધુ દલીલ

અથવા ઊંડી તપાસ વિના, સંતુલનને એક પક્ષની તરફેણમાં ફેરવે છે, ત્યારે જ અદાલત આવા પુરાવાની સ્વીકૃતિનાં આધારે કોઈપણ રીતે નિર્ણય લઈ શકે છે.

(ભાર મૂકવામાં આવે છે) "

૧૦.૮ ૨૦૧૨માં એસ. સી. સી. ઓનલાઈન ગુજરાતમાં નોંધાયેલા હિતેશભાઈ ભીખાભાઈ વ્યાસ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્યના કેસમાં આ અદાલતના ડિવિઝન બેન્ચના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપવો પણ ફળદાયી રહેશે. ૪૮૮૩, ખાસ કરીને, પેરા:૧૦ જે નીચે મુજબ વાંચે છે.

“૧૦. નિર્ણયોની શ્રેણીમાં, સર્વોચ્ચ અદાલત તેમજ આ અદાલતે એવું માન્યું છે કે યોગ્ય ઉમેદવારોની પસંદગી સુનિશ્ચિત કરવા માટે નોકરીદાતા પાસે જરૂરી શૈક્ષણિક લાયકાત અને અનુભવ નિર્ધારિત કરવાની સંપૂર્ણ વિવેકબુદ્ધિ છે. જ્યારે સરકારી નીતિ અથવા વહીવટી કાર્યવાહી પડકાર હેઠળ હોય ત્યારે અદાલતમાં ન્યાયિક સમીક્ષાનો મર્યાદિત અવકાશ હોય છે, કારણ કે અદાલત અપીલ અધિકારી નથી અને જ્યાં સુધી નાગરિકના એક અથવા અન્ય કાનૂની અથવા મૂળભૂત અધિકારનું ઉલ્લંઘન ન થાય ત્યાં સુધી બંધારણ અદાલતને

નીતિની બાબતોમાં દખલ કરવાની મંજૂરી આપતું નથી.પાત્રતા માપદંડ સૂચવવા માટે ભરતી એજન્સી માટે હંમેશા ખુલ્લું છે."

૧૦.૯ ઝહૂર અહમદ રાથર (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપવો પણ ફળદાયી રહેશે, ખાસ કરીને પેરા:૨૬ જે નીચે મુજબ વાંચે છે.

"૨૬. અમે અનિતા (સુપ્રા) માં અનુગામી નિર્ણયમાં જ્યોતિ કેકેના ચુકાદા પર મૂકવામાં આવેલા અર્થઘટન સાથે આદરપૂર્વક સંમત છીએ.જ્યોતિ કે. કે. માં નિર્ણય નિયમ ૧૦ (એ) (ii) ની જોગવાઈઓ પર આધારિત હતો.આવા નિયમની ગેરહાજરીમાં, એવું તારણ કાઢવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે નહીં કે ઉચ્ચ લાયકાત જરૂરી રીતે અન્યના સંપાદનની ધારણા કરે છે, જો કે તે ઓછી લાયકાત હોય.કોઈ પદ માટે લાયકાતની પ્રિસ્ક્રિપ્શન એ ભરતી નીતિની બાબત છે.નોકરીદાતા તરીકે રાજ્ય લાયકાતની શરત તરીકે લાયકાત નક્કી કરવા માટે હકદાર છે.નિયત લાયકાતની મર્યાદાને વિસ્તૃત કરવી એ ન્યાયિક સમીક્ષાની ભૂમિકા અથવા કાર્યનો કોઈ ભાગ નથી.તેવી જ રીતે, લાયકાતની સમાનતા એ એવી બાબત નથી કે જે ન્યાયિક સમીક્ષાની

શક્તિનો ઉપયોગ કરીને નક્કી કરી શકાય.કોઈ ચોક્કસ લાયકાતને સમક્ષ ગણવી જોઈએ કે નહીં તે રાજ્ય માટે, ભરતી અધિકારી તરીકે, નક્કી કરવાની બાબત છે.જ્યોતિ કે. કે. ના નિર્ણયથી એક ચોક્કસ કાયદાકીય નિયમ લાગુ થયો હતો, જે હેઠળ ઉચ્ચ લાયકાત ધરાવવાથી ઓછી લાયકાત મેળવવાની ધારણા થઈ શકે છે.વર્તમાન કિસ્સામાં આવા નિયમની ગેરહાજરી અંતિમ પરિણામમાં નિર્ણાયક તફાવત બનાવે છે.આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે વિદ્વાન સિંગલ જજના ચુકાદાને ઉલટાવીને અને અપીલકર્તાઓ નિર્ધારિત લાયકાતને પૂર્ણ કરતા નથી તેવા નિષ્કર્ષ પર આવવાનું વાજબી ઠેરવ્યું હતું.ડિવિઝન બેન્ચના નિર્ણયમાં અમને કોઈ ભૂલ જોવા મળતી નથી."

૧૦.૧૦ (૨૦૨૩) ૧૮ એસ. સી. સી. ૫૪૬ માં નોંધાયેલા ઉન્નીકૃષ્ણન સી. વી. વિરુદ્ધ ભારત સંઘના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપવો પણ ફળદાયી રહેશે, ખાસ કરીને પેરા:૭ જે નીચે મુજબ વાંચે છે.

"૭. ઝહૂર અહમદ રાથર અને અન્યો ઓઆરએસ. વી.શેખ ઈમ્તિયાઝ અહમદ અને અન્ય, (૨૦૧૯) ૨ એસ. સી. સી.

૪૦૪ એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે નોકરીદાતા તરીકે રાજ્ય, નોકરીની પ્રકૃતિ, ફરજોના કાર્યક્ષમ નિર્વહન માટે જરૂરી યોગ્યતા, વિવિધ લાયકાતની કાર્યક્ષમતા, વિવિધ લાયકાતોના સંપાદન તરફ દોરી જતી અભ્યાસક્રમ સામગ્રી વગેરેને ધ્યાનમાં લીધા પછી, લાયકાતની શરત તરીકે લાયકાત સૂચવવા માટે હકદાર છે. ન્યાયિક સમીક્ષા ન તો નિર્ધારિત લાયકાતની મર્યાદાને વિસ્તૃત કરી શકે છે અને ન તો નિર્ધારિત લાયકાતની અન્ય કોઈ લાયકાત સાથે સમાનતા નક્કી કરી શકે છે. લાયકાતની સમાનતા એ રાજ્ય માટે, ભરતી અધિકારી તરીકે, નક્કી કરવાની બાબત છે.

(ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે) "

૧૦. ૧૧ ૨૦૨૪ આઈ. એન. એસ. સી. ૫૮૦ માં નોંધાયેલા સિફાના પી. એસ. વિરુદ્ધ ધ સ્ટેટ ઓફ કેરળના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયનો ઉલ્લેખ કરવો પણ ફળદાયી રહેશે, ખાસ કરીને પેરા:૧૪ જે નીચે મુજબ વાંચે છે.

"૧૪. ઝહૂર અહમદ રાથર અને અન્યો વિરુદ્ધ શેખ ઈમ્તિયાઝ અહમદ અને અન્યો, (૨૦૧૯) ૨ એસ. સી. સી. ૪૦૪ ના કેસમાં આ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે ન્યાયિક સમીક્ષા ન તો નિર્ધારિત લાયકાતની મર્યાદાને વિસ્તૃત કરી શકે છે અને ન તો

અન્ય કોઈ લાયકાત સાથે નિર્ધારિત લાયકાતની સમાનતા નક્કી કરી શકે છે. તેથી, લાયકાતની સમાનતા એ એવી બાબત નથી કે જે ન્યાયિક સમીક્ષાની શક્તિનો ઉપયોગ કરીને નક્કી કરી શકાય.કોઈ ચોક્કસ લાયકાતને સમકક્ષ ગણવી જોઈએ કે નહીં તે રાજ્ય દ્વારા, ભરતી અધિકારી તરીકે નક્કી કરવાની બાબત છે.

(ભાર મૂકવામાં આવે છે) "

૧૦.૧૨. (૨૦૦૧) ૩ એસ. સી. સી. ૧૧૦ માં નોંધાયેલા ઓ. પી. લાઠેર વિરુદ્ધ સતીશ કુમાર કક્કડના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપવો પણ ફળદાયી રહેશે, ખાસ કરીને પેરા:૧૪ જે નીચે મુજબ વાંચે છે.

"૧૪. પરંતુ વર્તમાન કેસમાં, સ્પષ્ટતા જારી કરીને કોઈ પણ વ્યક્તિના નિર્હિત અધિકારો છીનવી લેવામાં આવ્યા ન હતા અથવા નબળા પાડવામાં આવ્યા ન હતા, જે પ્રથમ સામાવાળા કરતા ઘણા ઓછા હતા.આ સ્પષ્ટતા દ્વારા એ સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું હતું કે રાજ્યના ટેકનિકલ શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલ ડિપ્લોમા માન્યતા પ્રાપ્ત યુનિવર્સિટીમાંથી બહાર પાડવામાં આવેલ ડિપ્લોમાની સમકક્ષ હશે. આ સમજૂતી વિના

પણ, ડિપ્લોમા ધારકો અને ડિગ્રી ધારકો બંને આસિસ્ટન્ટ તરીકે આઠ વર્ષની સેવા ધરાવે છે. ઇજનેર કાર્યકારી ઇજનેરના કેડરમાં બઢતી મેળવવા માટે હકદાર છે. હરિયાણાની કોઈ પણ યુનિવર્સિટી ઇલેક્ટ્રિકલ એન્જિનિયરિંગમાં ડિપ્લોમા આપતી નથી તે હકીકત સહિત તમામ સંબંધિત સંજોગોને ધ્યાનમાં લીધા પછી રાજ્ય સરકાર દ્વારા આ સ્પષ્ટતા જારી કરવામાં આવી છે. જ્યારે સક્ષમ અધિકારી દ્વારા નિષ્ણાત લાયકાત નક્કી કરવામાં આવે છે, ત્યારે સામાન્ય રીતે કોર્ટ આવી બાબતોમાં દખલ કરશે નહીં. મૈસૂર યુનિવર્સિટીમાં વી/એસ.સી. ડી. ગોવિંદા રાવ, (૧૯૬૪) જ એસ. સી. આર. ૫૭૫, એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે સામાન્ય રીતે અદાલતો માટે તે સમજદારીભર્યું અને સલામત છે કે તેઓ શૈક્ષણિક બાબતોનો નિર્ણય એવા નિષ્ણાતો પર છોડી દે જેઓ સામાન્ય રીતે અદાલતો કરતાં તેઓ જે સમસ્યાઓનો સામનો કરે છે તેનાથી વધુ પરિચિત હોય."

૧૧. અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા આ અદાલતના નિર્ણયમાં દર્શાવવામાં આવેલા કાયદાના સંદર્ભમાં કોઈ વિવાદ ન હોઈ શકે, જો કે, વર્તમાન કેસની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને તે અરજદારને વધુ મદદરૂપ થઈ શકશે

નહીં.વર્તમાન કેસ આવા તથ્યો સાથે ઉપરોક્ત નિર્ણયના કાર્યક્ષેત્રમાં આવતો નથી.

૧૨. વર્તમાન કેસની ઉપરોક્ત હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને તેમજ આ અદાલત દ્વારા શું નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું છે તેમજ ઉપર નોંધાયેલ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા, આ અદાલતને જાણવા મળ્યું છે કે અરજદાર પ્રશ્નમાં રહેલા પદ માટે જરૂરી શૈક્ષણિક લાયકાત ધરાવતો નથી અને તેથી, સામાવાળા સત્તાવાળાઓએ પ્રશ્નમાં રહેલા પદ માટે અરજદારને યોગ્ય રીતે અયોગ્ય ઠેરવ્યો છે અને સામાવાળા સત્તાવાળાઓના નિર્ણયમાં માનનીય સર્વોચ્ચ હસ્તક્ષેપ દ્વારા અવલોકન કરવામાં આવેલી મર્યાદાઓને ધ્યાનમાં રાખીને.યોગ્યતા વિનાની હાલની અરજી.તેથી હાલની અરજીને રદ કરવાની જરૂર છે.

૧૩. ઉપર નોંધાયેલા કારણોસર, હાલની અરજી રદ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.નિયમ નાબૂદ કરવામાં આવે છે.વચગાળાની રાહત ખાલી છે.

૧૪. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, વચગાળાની રાહત ખાલી કરવા માટેની નાગરિક અરજી ટકી નહીં રહે અને તે મુજબ તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(સંદીપ એન. ભટ્ટ, જે.)

ચુકાદો સંભળાયા પછી, અરજદાર વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રી વૈભવ વ્યાસ તરફથી વકીલ ઉપાધ્યાય બે અઠવાડિયા માટે વચગાળાની રાહત લંબાવવાની પ્રાર્થના કરે છે, જેનો રાજ્ય દ્વારા વિરોધ કરવામાં આવે છે.

વર્તમાન અરજી વર્ષ ૨૦૨૦થી પડતર છે અને વર્તમાન અરજીમાં સામેલ મુદ્દો વધુ અસર કરશે અને અન્ય સંબંધિત બાબતોના પરિણામ પર અસર કરશે જે બાકી છે અને વર્તમાન કેસની વિચિત્ર હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને, વચગાળાની રાહતની મુદત લંબાવવાની વિનંતી, જે ઘણા વર્ષોથી કાર્યરત છે, તેને આગળ વધારવાની જરૂર નથી.તેથી અરજી નામંજૂર કરવામાં આવે છે."

૯. ઉપરોક્ત નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને, આ અરજીઓ અને પ્રાર્થનાઓની હકીકતો ૨૦૨૦ની ખાસ દીવાનીઅરજી નં.૨૭૧૪ માં વિનંતી કરવામાં આવી હતી તેવી જ હોવાથી, ખાસ દીવાનીઅરજીના નિર્ણયની સીધી અસર આ અરજીઓના ભાવિ પર પડશે, આ અરજીઓ પણ નિષ્ફળ જશે અને રદ કરવામાં આવશે.નોટિસ/નિયમ, જો કોઈ હોય તો, રદ કરવામાં આવે છે.વચગાળાની રાહત, જો કોઈ હોય તો, ખાલી છે. અરજીઓ રદ થવાને ધ્યાનમાં રાખીને, નાગરિક અરજીઓનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(સંદીપ એન. ભટ્ટ, ન્યાયમુર્તિ.)

વિષય:—ગુજરાત જેલ સેવામાં સુપ્રિટેન્ડેન્ટ (વર્ગ-૧) ની ભરતી માટેની લઘુત્તમ શૈક્ષણિક લાયકાત (બી.એડ. ડિગ્રીની માન્યતા) અને નોકરીદાતા સત્તામંડળના અધિકારો અંગેનો ચુકાદો.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.